

QARADAĞ RAYONU LÖKBATAN QƏSƏBƏSİ MƏKTƏBLİLƏRİ ARASINDA MİOPIYANIN RASTGƏLMƏ TEZLİYİ

4 sayılı Birləşmiş Uşaq Xəstəxanası, Bakı şəh., Azərbaycan

Açar sözlər: miopiya, refraksiya qüsurları, akkomodasiyanın spazmi

Son on ildə miopiyanın uşaqlar və gənclər arasında kəskin artımı bu refraksiya qüsurlarını müasir cəmiyyətin tibbi – sosial əhəmiyyətli probleminə çevirməklə [1, 2, 3, 4] məktəbli miopiyası problemini aktuallaşdırır [5, 6]. Qazanılmış miopiyanın inkişafında genetik və ətraf mühit faktorlarının rolu tədqiqatlarda təsdiqlənmişdir [7, 8, 9, 10, 11, 12]. Hal-hazırda Yer kürəsinin 1,6 mlrd. əhalisi yaxındangörmə probleminə əziyyət çəkir. Alimlərin proqnozuna görə 2020-ci ildə bu göstərici 2,5 mlrd. olacaq [13].

Miopiya – gözün ən geniş yayılmış xəstəliyidir. Şərqi Asiyada yaxındangörmənin artımı nəzərəcarpacaq dərəcədədir. 60 il əvvəl Çin əhalisinin 10-20%-i miopiyadan əziyyət çəkirdisə, bu gün bu göstərici gənclər və yeniyetmələr arasında 90%, Cənubi Koreyada isə 96,5% təşkil edir. Bunu çinli şagirdlərin ev tapşırıqlarına həftədə 14 saat sərf etmələri ilə izah etmək olar [14]. Almaniyada 7-11 yaşlı uşaqlar arasında 5,5%, 12-17 yaşlı müayinədən keçən yeniyetmələrdə 21%-ində miopiya aşkar olunmuşdur [15]. Avstraliyada məktəblilər arasında aparılan tədqiqatın nəticəsi göstərir ki, 12 yaşlı şagirdlər arasında yaxındangörmənin faizi 42,7-dirsə, 17 yaşda bu göstərici 59,1%-dir [16]. Oxşar tendensiya Finlandiyada da nəzərə çarpır Belə ki, XX əsrin sonu ilə müqayisədə 7-8 yaşlı məktəblilər arasında miopiyanın rastgəlmə tezliyi 0,5%-dən 1,9%-ə qədər, 14-15 yaşlılar arasında isə 13% -dən 21% -ə qədər çatmışdır [17]. 2009-cu ildə ABŞ-da miopiyanın 1971 – 1972 və 1999 – 2004 – cü illərdə yayılmasının müqayisəli statistik göstəriciləri dərc olunmuşdur. Aşkarlanmışdır ki, yaxındangörmənin artımı zəif və orta dərəcəli miopiyanın (13,4% - dən 17,5%-ə qədər zəif, 11,4-dən 22%-ə qədər orta, 0,2% - dən 1,6%-ə qədər yüksək dərəcəli) hesabına olmuşdur [18]. Rusiya Federasiyasında uşaqlar arasında refraksiya anomaliyaları göz üzrə əlilliyin 26,2 % - ni təşkil edir. Gözdən əlillərin 18%-i miopiyalı xəstələrdir ki, bunlardan 45%-i uşaq, 25%-i böyük kontingentin payına düşür [19]. Azərbaycanda aparılan tədqiqatlarda miopiyaya görə əlillərin 19,6% təşkil etməsi məlum olmuşdur. Maraqlı fakt da odur ki, əlillərin 65,8%-i şəhər, 34,2%-i rayon əhalisidir [20].

Müasir məktəblilərdə görmənin zəifləməsinin ən çox yayılmış səbəbi miopiyadır. Hesablamalara görə 19 mln. uşaqda görmə patologiyaları vardır ki, onlardan 12 milyonunu refraksiya qüsurları təşkil edir [21]. Görmə sisteminin həddindən artıq yüklənməsi zamanı akkomodasiyanın pozulmaları baş verir, onların ağırlıq dərəcəsi isə əlavə yüklənmələrin təsir müddətindən asılıdır. Akkomodasiya pozulmaları bütün növ kliniki refraksiyalarda (emmetropiya, hipermetropiya, miopiya) ola bilər [22]. Refraksiya qüsurları Azərbaycanda da uşaqlar arasında yayılmasına, görmə zəifliyinə və əlilliyə səbəb olan ciddi problemdən biri olaraq qalmaqda davam edir. İndiyədək Azərbaycanın bir çox rayon və şəhərlərində uşaqlar, məktəblilər arasında refraksiya qüsurlarının öyrənilməsi ilə əlaqədar müxtəlif tədqiqatlar aparılırsa da, Lökbatan qəsəbəsinin məktəbliləri arasında belə tədqiqat ilk dəfə həyata keçirilmişdir.

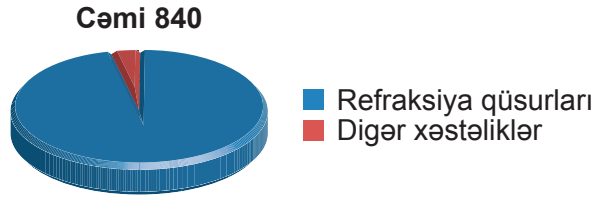
Məqsəd – Qaradağ rayonu Lökbatan qəsəbəsi məktəbliləri arasında miopiyanın rastgəlmə tezliyinin təyini, artırım səbəblərini araşdırıb profilaktik tədbirlər planının hazırlanması.

Material və metodlar

Tədqiqat 2018-ci il fevral – aprel aylarında icbari dispanserizasiyadan keçən 5 məktəbin 7731 şagirdi, yaş həddi 6-18, I–XI siniflər, 2000/2012-ci il təvəllüdü məktəblilər arasında aparılmışdır. Müayinələr həm məktəbdə (görmənin korreksiyasız və korreksiya ilə yoxlanılması), həm də 4 saylı uşaq poliklinikasında (refraktometriya, skioskopiya, oftalmoskopiya) sikloplegiya şəraitində həyata keçirilmişdir. Tədqiqat zamanı şagirdlərdə refraksiya qüsurlarının yayılma tezliyi təyin olunmuşdur.

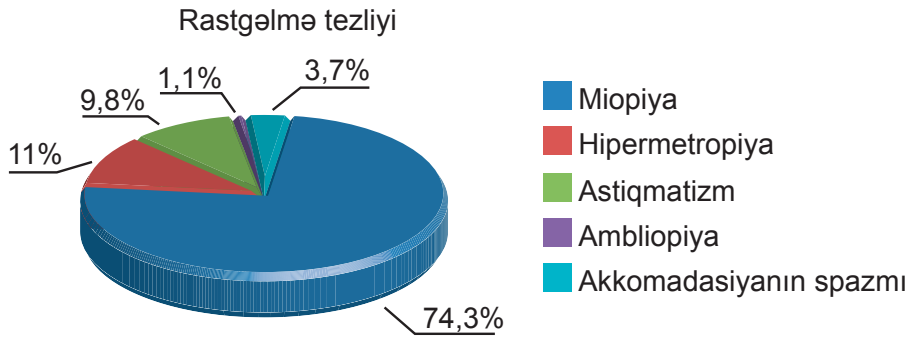
Nəticələr və onların müzakirəsi

Qaradağ rayonu Lökbatan qəsəbəsinin 5 məktəbin 7919 şagirdindən 7731-i (97,6%) tədqiqatda iştirak etmişdir. 840 nəfərdə (10,9%) göz xəstəliyi aşkarlanmışdır ki, bunların da 809 nəfəri (96,3%) refraksiya qüsurları ilə olan şagirdlərdir (şəkl.1).

Şək. 1. Aşkarlanmış xəstəliklər: Refraksiya qüsurları 809 nəfər (96,3%), digər oftalmoloji xəstəliklər 31 nəfər (3,7%)

Nəticə etibarlı ilə ən çox refraksiya qüsuru miopiyanın payına düşmüşdür. Belə ki, 809 nəfərdən 601- ində (74,3%) adıgedən refraksiya qüsuru təyin olunmuşdur. Hipermetropiya 89, astiqmatizm 80, ambliopiya 9, akkomadasiyanın spazmı 30 şagirdə qeydə alınmışdır (şəkil 2). Onu da qeyd edək ki, müayinə üçün midriatik damcının istifadəsindən sonra akkomadasiyanın spazmı olan 30 xəstədən 12-də görmə itiliyi 0,3 - 0,5-dən 1,0-ə kimi artmışdır.

Şək. 2. Refraksiya qüsurlarının rastgəlmə tezliyi

Miopiyanın yaş və cinslə əlaqəsini aşkar etmək üçün qızlar və oğlanlar arasında, həm də 6 – 12 və 13 – 18 yaşlı məktəblilər arasında müqayisəli hesabat aparılmışdır. Məlum olmuşdur ki, 58,9% qızlar (354 nəfər), 41,1% oğlanlar (247 nəfər) miopiyadan əziyyət çəkir. Yaxındangörmənin rastgəlmə tezliyi 6-12 yaşlı məktəblilərdə 270 (45%), 13-18 yaşlı olanlarda 331 (55%) nəfər təşkil etmişdir (cədvəl 1). 6-12 yaşlı məktəblilər arasında yüksək dərəcəli miopiyaya rast gəlinməmişdir. 13-18 yaşlı olan məktəblilərdə 331 nəfərdən 14 (4,2%) şagirdə yüksək dərəcəli miopiya aşkarlanmışdır. 601 miopiyalı şagirdin 403-ü (67%) zəif dərəcəli, 184 nəfəri (28,8%) orta dərəcəli miopiyası olan xəstələrdir.

Cədvəl 1

Miopiyanın yaş və cinsdən asılı olaraq rastgəlmə tezliyi (N – şagirdlərin sayı)

Şagirdlər	Ümumi N/ %	6 – 12 yaş N/ %	13 – 18 yaş N/ %
Qızlar	354/ 58,9	143/40,4	211/59,6
Oğlanlar	247/ 41,1	127/51,4	120/48,6
Cəmi	601/100	270/45	331/55

Yekun

Beləliklə, aparılan araşdırmaya əsasən Lökbatan qəsəbəsində təhsil alan məktəblilər arasında həm qızlarda, həm də oğlanlarda refraksiya qüsurlarının daha geniş yayılması, onlardan isə miopiyanın üstünlük təşkil etməsi qeyd edilmişdir.

Məktəblilər arasında profilaktik yoxlamaların keçirilməsi xəstəliklərin vaxtında fəsadlaşmadan əvvəl aşkarlanmasına, dinamik izlənməsinə, müalicənin nəticəsinin daha effektiv olmasına şərait yaradır. Bunun xüsusən refraktiv ambliopiyanın qarşısının alınmasında əhəmiyyəti böyükdür. Bu baxımdan profilaktik müayinələrin aparılması mühüm sayılır.

ƏDƏBİYYAT:

1. Foster P.J., Jiang Y. Epidemiology of myopia // *Eye*, 2014, v.28, №2, p.202–208.
2. French, A.N., Morgan I.G., Burlutsky G. et al. Prevalence and 5 to 6 year incidence and progression of myopia and hyperopia in Australian schoolchildren // *Ophthalmology*, 2013, v.120, №7, p.1482–1491.
3. Sun J., Zhou J., Zhao P. et al. High prevalence of myopia and high myopia in 5060 Chinese university students in Shanghai // *Invest. Ophthalmol. Vis. Science*, 2012, v.52, №12, p.7504–7509.
4. Wen G., TarczyHornoch K., McKean-Cowdin R. et al. Prevalence of myopia, hyperopia and astigmatism in non Hispanic white and Asian children: multi ethnic pediatric eye disease study // *Ophthalmology*, 2013, v.120, №10, p.2109–2116.
5. Lam C.S., Goh W.S., Tang Y.K. et al. Changes in refractive trends and optical components of Hong Kong Chinese aged 40 years // *Ophthalmic a. Physiol. Optics.*, 1994, v.14, № 4, p.383–388.
6. Lin L.L., Shih Y.F., Hsiao C.K. et al. Prevalence of myopia in Taiwanese schoolchildren: 1983 to 2000 // *Annals Acad. of Medicine. Singapore*, 2004, №33, p.27–33.
7. Kiefer A.K., Tung J.Y., Do C.B. et al. Genome wide analysis points to roles for extracellular matrix remodeling, the visual cycle, and neuronal development in myopia // *PLoS Genetics*. 2013, <http://journals.plos.org/plosgenetics/article?id=10.1371/journal.pgen.1003299>.
8. Lee J.H., Jee D., Kwon J.-W. Prevalence and risk factors for myopia in a rural Korean population // *Invest. Ophthalmol. Vis. Science*, 2013, v.54, №8, p.5466–5471.
9. Morgan I.G., Ohno-Matsui K., Saw S.-M. Myopia // *Lancet*, 2012, v.379, №9827, p.1739–1748.
10. Jung S.K., Lee J.H., Kakizaki H. et al. Prevalence of myopia and its association with body stature and educational level in 19-year-old male conscripts in Seoul, South Korea // *Invest. Ophthalmol. Vis. Science*, 2012, v.53, №9, p.5579–5583.
11. Read S.A., Collins M.J., Vincent S.J. Light exposure and eye growth in childhood // *Invest. Ophthalmol. Vis. Science*, 2015, v.56, №11, p.6779–6787.
12. Pan C.W., Zheng Y.F., Wong T.Y. et al. Variation in prevalence of myopia between generations of migrant indians living in Singapore // *Amer. J. of Ophthalmol.*, 2012, v.154, №2, p.376–381.
13. Kempen J.H., Mitchell P., Lee K.E. et al. The prevalence of refractive errors among adults in the United States, Western Europe, and Australia // *Arch. Ophthalmol.*, 2004, v.122, №4, p.495–505.
14. Безденежных В. Н. Миопия — проблема XXI века // *Молодой ученый*. 2015. №24, с.253-255. URL <https://moluch.ru/archive/104/24236/> (дата обращения: 01.03.2018).
15. Jobke S., Kasten E., Vorwerk Ch. The prevalence rates of refractive errors among children, adolescents, and adults in Germany // *Clin. Ophthalmol.*, 2008, v.2, №3, p.601–607.
16. French A.N., Morgan I.G., Burlutsky G. et al. Prevalence and 5 to 6 year incidence and progression of myopia and hyperopia in Australian schoolchildren // *Ophthalmol.*, 2013, v.120, №7, p.1482–1491.
17. Pärssinen O. The increased prevalence of myopia in Finland // *Acta Ophthalmol.*, 2012, v.90, №6, p.497–502.
18. Vitale S., Sperduto R.D., Ferris F.L. Increased prevalence of myopia in the United States between 1971–1972 and 1999–2004 // *Arch. of Ophthalmol.*, 2009, v.127, №12, p.1632–1639.
19. Либман Е.С., Шахова Е.В. Слепота и инвалидность вследствие патологии органа зрения в России // *Вестн. офтальмол.*, 2006, №1, с.35–37.
20. Апрельев А.Е., Пашинина Р.В., Караулова Е.С. Оценка распространённости миопии и качества жизни больных с миопией // *Мед. вестн. Башкортостана*, 2015, т.10, №2, с.169–171.
21. WHO: Visual impairment and blindness. World Health Organization; August 2014.
22. Корнюшина Т.А. Особенности изменения аккомодации у детей с различными видами рефракции под воздействием зрительных нагрузок // *Росс. детская офтальмол.*, №2, 2014, с.26–33.

Гаджиева К.Т.

ЧАСТОТА ВСТРЕЧАЕМОСТИ МИОПИИ СРЕДИ ШКОЛЬНИКОВ В ПОСЕЛКЕ ЛОКБАТАН В КАРАДАГСКОМ РАЙОНЕ

Объединенная Детская Больница №4, г. Баку, Азербайджан

Ключевые слова: миопия, рефракционные патологии, спазм аккомодации

РЕЗЮМЕ

Цель - исследовать частоту встречаемости миопии, причины роста и провести плано-профилактические мероприятия среди школьников в поселке Локбатан в Карадагском районе.

Материалы и методы

Исследования были проведены среди 5 школ 7731 учеников, возраст от 6- 18 лет, I - XI классов, 2000 - 2012 года рождения во время диспансеризации с февраля по апрель в 2018 году. Исследования проводились и в школе (проверка остроты зрения с коррекцией) и в поликлинике (скиаскопия, рефрактометрия, офтальмоскопия) в условиях циклоплегии.

Результаты

В конечном итоге, больше всего рефракционная патология попала на долю миопии. Так, из выявленных 809 больных 601 учеников были (74,3%) больные миопией. Выяснилось, что 58,9% девочек (354 человек), 41,1% мальчиков (247 человек) страдает миопии. Частота миопии среди 6-12 лет составил 270 (45%), 13-18 лет – 331 (55%) человек.

Заключение

Таким образом, согласно нашим исследованиям, миопия преобладает среди школьников, обучающихся в Локбатане, как среди девочек, так и мальчиков.

Профилактические мероприятия среди школьников позволят вовремя выявить заболевания, предотвратить осложнения, проводить динамическое наблюдение, получить более эффективные результаты лечения. Это имеет большое значение особенно в предотвращении рефрактивной амблиопии. С этой точки зрения проведение профилактических осмотров считается необходимым.

Hajiyeva K.T.

MIOPIA FREQUENCY AMONG THE SCHOOLCHILDREN IN THE LOKBATAN SETTLEMENT OF KARADAG DISTRICT

Children's Hospital № 4, Baku, Azerbaijan

Key words: *myopia, refractive pathology, spasm of accommodation*

SUMMARY

Aim - Studies of the frequency of myopia, the causes of growth and plans for preventive interventions among schoolchildren in the Lokbatan settlement of Karadag district.

Materials and methods

Researches were conducted among 5 schools of 7,731 pupils, age 6-18, I-XI grades, 2000-2012 year of birth during the medical examination in February - April of 2018. Studies were carried out in the school (checking visual acuity with correction) and in the polyclinic (skiascopy, refractometry, ophthalmoscopy) under conditions of cycloplegia.

Results

At the end most of all refractive pathology was due to myopia. Thus out of 809 patients identified, 601 pupils were (74.3%) with myopia. It was found out that 58.9% of girls (354 people), 41.1% of boys (247 people) suffer from myopia. The frequency of myopia among 6-12 years was 270 (45%), 13-18 years – 331 (55%) people.

Conclusions

Thus according to our studies myopia predominates among schoolchildren who study in Lokbatan, both girls and boys.

The prophylactic measures among the schoolchildren will make it feasible to reveal diseases, to prevent the complications, to perform the dynamic observation, to obtain the more effective results of treatment. This is very significant in the prevention of refractive amblyopia. From this point of view the conducting of preventive examinations is very important.

Korrespondensiya üçün:

Hacıyeva Kəmalə Tofiq qızı, 4 saylı Birləşmiş Uşaq Xəstəxanasının poliklinika şöbəsinin həkim-oftalmoloqu

Ünvan.: AZ 10634, Bakı şəh., 28 May küçəsi 30.

Tel.:(+994012)392-06 -93

E-mail: optimist@mail.ru